

HỎI ĐÁP VỀ PHÂN BAN TRUNG HỌC PHỔ THÔNG

LTS. Để giúp các cán bộ quản lí, giáo viên, các bậc cha mẹ học sinh có được những thông tin cần thiết, từ số này tạp chí Khoa học Giáo dục xin trích giới thiệu cuốn sách Hỏi đáp về phân ban trung học phổ thông. Với 64 câu hỏi và câu trả lời ngắn gọn, hi vọng cuốn sách sẽ giúp bạn đọc có những hiểu biết về các vấn đề liên quan tới dạy học phân ban ở trung học phổ thông.

Phần 1: Những vấn đề chung

Câu 1: Vì sao phải đổi mới chương trình và sách giáo khoa phổ thông?

Trả lời: Đảng và Nhà nước đã có chủ trương thực hiện đổi mới giáo dục phổ thông (GDPT) nói chung và chương trình giáo dục Trung học phổ thông (THPT) nói riêng vì những lí do sau:

1. Đất nước ta đang bước vào giai đoạn công nghiệp hoá, hiện đại hóa (CNH, HĐH) với mục tiêu đến năm 2020 Việt Nam sẽ từ một nước nông nghiệp về cơ bản trở thành một nước công nghiệp, hội nhập với cộng đồng quốc tế. Để đáp ứng yêu cầu của giai đoạn mới, người lao động, ngoài các phẩm chất như lòng yêu nước, yêu chủ nghĩa xã hội, quý trọng và hăng say lao động, có lòng nhân ái, ý thức trách nhiệm, còn cần có những phẩm chất khác như: có năng lực hợp tác, có khả năng giao tiếp, năng lực chuyển đổi nghề nghiệp theo yêu cầu sản xuất và thị trường lao động, năng lực quản lí, năng lực phát hiện và giải quyết vấn đề; tôn trọng và nghiêm túc tuân theo pháp luật; quan tâm vấn đề và giải quyết các vấn đề bức xúc mang tính toàn cầu; có tư duy phê phán, có khả năng thích ứng với thay đổi trong cuộc sống. Chương trình GD, bắt đầu từ GDPT cần có những điều chỉnh để đạt được mục đích đào tạo những người lao động như vậy.

2. Sự phát triển nhanh chóng của khoa học, công nghệ đòi hỏi chương trình, sách giáo khoa (SGK) phải luôn được xem xét điều chỉnh. Học vấn mà nhà trường phổ thông trang bị cho HS không thể thu tóm mọi tri thức mong muốn. Vì vậy, trong dạy học phải coi trọng phương pháp học, dạy cách tự xây dựng kiến thức cho người học. Đổi mới phương pháp dạy học là việc làm cần thiết và có nhiều ý nghĩa.

3. Trong điều kiện phát triển của phương tiện truyền thông, trong bối cảnh hội nhập, mở rộng giao lưu, HS tiếp nhận nhiều nguồn thông tin đa dạng, phong phú về nhiều mặt của cuộc sống, có hiểu biết nhiều hơn, linh hoạt và thực tế

hơn so với các thế hệ cùng lứa tuổi trước đây mấy chục năm, đặc biệt là HS trung học. Trong học tập, HS không thoả mãn với vai trò người tiếp thu thụ động, không chỉ chấp nhận giải pháp sẵn được đưa ra. HS ở lứa tuổi này nảy sinh một yêu cầu: sự linh hoạt độc lập các tri thức. Chương trình và SGK cần được đổi mới để đáp ứng nhu cầu đó của người học.

4. Từ những thập kỉ cuối thế kỉ XX, nhiều nước trên thế giới đã tiến hành chuẩn bị và triển khai cải cách GD, tập trung vào GDPT mà trọng tâm là cải cách chương trình và SGK. Việc xây dựng chương trình GDPT ở các nước thường theo các xu thế sau:

- Quan tâm hơn nữa đến việc đáp ứng yêu cầu của sự phát triển kinh tế, xã hội, hợp tác và cạnh tranh quốc tế trong tương lai, góp phần thực hiện yêu cầu bình đẳng và công bằng về cơ hội GD.

- Nhấn mạnh việc giữ gìn bản sắc văn hoá dân tộc, kế thừa truyền thống tốt đẹp của mỗi quốc gia trong bối cảnh toàn cầu hoá.

- Coi trọng thực hành, vận dụng; nội dung chương trình thường tinh giản, tập trung vào các kiến thức, kĩ năng cơ bản và thiết thực, tích hợp nhiều mặt của GD. Hình thức tổ chức dạy học rất đa dạng.

Chương trình và cách thực hiện chương trình như trên đã làm thay đổi quan niệm và cách biên soạn, cách sử dụng SGK. SGK trở thành tài liệu định hướng và hỗ trợ cho quá trình tự học, tự phát hiện, tự chiếm lĩnh tri thức mới và thực hành theo năng lực của người học. Các thông tin trong SGK (qua kênh hình và kênh chữ) thường đa dạng, phong phú, đòi hỏi người học phải có tư duy linh hoạt, có đầu óc phê phán mới phát hiện và giải quyết vấn đề. Bởi vậy phải đổi mới chương trình, SGK ở tất cả các cấp học phổ thông ở nước ta, trong đó có THPT, để phù hợp với xu thế chung của thế giới

(Xem tiếp trang 60)